

Any XIII

Barcelona 20 de Decembre de 1900

FELICITACIÓ

A mos estimats lectors

desitjo per un igual

que passin ditxós Nadal. .

¡Felissas festas senyors!

NADAL FI DE SIGLE

Tot jugant, jugant, hém arrivat á la época sacramental.

Dintre de poch's días, deu tot lo més, la humanitat farà sa entrada triomfal en lo sigle XX. Tots los vivents actua's qu' havém (naturalment) nascut en lo sigle XIX, disfrutarem la ditxa incomparable de poguer seguir rellotge en má la marxa de l' agulla que senyala 'ls segóns y determinar lo moment solemne y exacte en que un sigle obra la porta de sos cent anys, de sos 1,200 mesos, de sos 36,526 días, de sas 876,600 horas, de sos 52 596,000 minuts y de sos 3.155 760,000 segons.

Nosaltres serém la generació afortunada que comensarà á descapdellar aquesta inmensa troca de pulsacions del temps, en lo transcurs de la qual tants millions de cors humans sufriran y gosarán, convertint la terra en una olla de grills.

A la nostra generació li estava reservat aquest honor de comensar l' encetall d' un nou sigle. No 'ns podem queixar de poch afortunats. Es un honor aquet que passa molt d' alt en alt. Figúinse que sols 's presenta un cop cada cent anys.

De l' altra generació que conseguí igual prerrogativa, ja no 'n queda més que algun centenari arrugat, pansit com una lliga seca é incapás d' explicarnos las sévas sensacions per dos motius diferents: Perque al comensar lo sigle XIX era massa jove y al encetar lo XX, es massa vell.

Ab motiu de la próxima arribada del nou sigle, la gent está que no hi veu de cap ull y se senten arreu conversas relacionadas ab aquest aconteixement.

— Que no ho sab, senyora Mónica? fa una vehina pe 'l cel obert á l' altra.

— No pas tot Pepeta... ¿Qué passa?

— Donchs d' aquí uns quant's días, si Deu vol, entrém al nou sigle.

— ¿Y qué passará allavoras?

— ¡Uy!, una munió de cosas estranyas. Diu qu' allavoras los rellotges aniran á tres quarts de quinze y las dotze de la Catedral sonarán á las onze to cadas.

— ¡Jesús, María, Joseph!.. Y á quin hora donchs, resarém l' Ave-María?

— Que sé jo; á l' hora que 'l s nyor bisbe mani. Además ha de enterarse, Pepa, de que l' any vinent séra sant; aixis ho ha ordenat lo Sant Pare.

— ¿Y de quina manera s' haurá de s nificar?

— Afiguris; diu que 'ls casats dormiran solets; las noyas fadrinas desnonarán als promesos fins l' any següent; no 's permetrá renegar, rob. r ni assessorar. En fi totas las malas accions estarán prohibidas.

— Jo 'm creya que sempre ho estavan!.

— Si, pero allavors la justicia no farà 'ls ulls tan grossos com are.

— ¿Vbl dir qu' aixó del sig'e nou no vé ordenat pe 'ls politichs de Madrid?

— ¡Ca barret!; aixó es més aviat questió de la princesa que 's casa y voldrá que durant l' any del casament tot hom fassi bondat.

Y per l' istil d' aquestas, las donas y 'ls homes y la quitxalla, tothom dona capritxosas explicacions de la arribada del sigle que fa vint á la colla.

A Espanya com á l' extranger, la gent 's prepara per rebre dignament al nou sigle y 's fan suscripciones, captas y empréstits ab l' objecte de donarse un felis traspás de la centuria que mor, á la centuria que neix.

A Alcalá d' Henares l' ajuntament, vol dotar al primer infant que neixi dins del sigle vint. Además de pagar tots los gastos de bateig, li concedirá una pensió de 50 pessetas mensuals... Y al segón mes, morirá de *barretas*, com aquell de la comedia!

En altrás poblacions espanyolas, las personas caritativas fan esforços perque 'ls desheretats de la fortuna entrin ab bon peu dins del sigle XX. Al efecte, se 'ls pagarà un tiberi ahont tot vagi endoy-na. Sempre es un consol comensar ab un día de abundancia la tirallonga de 36 525 días de fam, miseria y companyia.

Jo, que també desitjo algo —sols anhele pera 'ls meus lectors que comparin lo formidable salt qu' hi donat la humanitat desde la última setmana del 1800 á la última del 1900 y desitjo igual progrés, en idéntica proporció, per la setmana darrera del any 2000.

¡Y un gall ben molsut á mos lectors en abdós Nadals fins de sigle!

RAMÓN BERENGUER.

A... tú

(SONET)

Com t' has tornat ¡Deu meu! tu qu' orgullosa brillavas devant meu com una estrellá;
¿per qué ta blanca cara no destella
com ans, els raigs de llum clara y hermosa?

En va busco per tot, ta gracia airosa,
tant descomposta estás que 'm maravella;
hont es, malhaja, hont es l' imatge aquella,
retrato de la lluna misteriosa?

¿Per qué ta rica vor, avans sonora,
confosa al devant meu ara s' humilla?
¿per qué, com ans, ma vista no 't devora?...

Aixis mostrava un noy sa pesadilla,
exclamant al final:—;Malehida l' hora...
que vaig cambiá la *pèle*, en calderilla!

M. CARBÓ D' ALSINA.

Diàlechs d' actualitat

— ¿Que me 'n diu don Llibori d' aquet Casser-ta?

— Donchs que justifica l' apellido. *!Qu' acerta sempre!*

— Y no es mala ella...

— Y tal! Figuris, vint anyets, una fortuna colossal. Qui sab si una corona en perspectiva, Deu no ho fassil!

— Y no obstant son pare era un carlinarro.

— Es alló que dihuen; *tingas sort* y etc.. etc.

— Sab lo que penso? ¿Que tal vegada ab la petició de la mà, hi ha tingut que veure l' *Estany*, del carrer de Sant Ramón.

— ¿Y ab qué 's fixa?

— Donchs senzillament; qu' ab décimas de l' *Estany*, l' *aguinaldo* es segur. Aixís ho diu tothom.

— En efecte la quantia del *aguinaldo* del qu' *acerta* casi fa creure ab la intervenció d' una potencia superior.

— Y aquesta no pot ser altra, sino qu' ha formulat la petició al dors d' alguna décima de la *Litografia Barcelonesa*, Sant Ramón, 6

Entre sereno y vigilant; ¿Ey Mero; com van 'ls *aguinaldos*?

Per ara, que may vingui la pau; aixó es *el disloque*. Mirat, ahir compro las décimas; aquest dematí 'm poso á fer lo reparto y á las nou ja no podia dir faba...

— ¿Cansat de pujar escalas?

— Ca, no; cansat de carretejar moneda. ¡Alló semblava 'l diluvi universal de las pessetas!

— Donchs noy, ben diferent de mí. Fa un mes que tinch las décimas y se 'm floreixen á la butxa ca. En un mes, hi fet mitja pesseta.

— T' está bé per burro. T' hague'sis provehit de cromos de l' *Estany*, carrer de Sant Ramón, sis,

á horas d' ara ja tindrias torre á Sant Gervasi ..

¿Veyám quinas décimas portas?

Té. mirat... Son tan caras com las tévas.

— Pero no son de cal *Estany*. Ahont vas ab aixó? Si ni tampoch son dignas de la mitja pesseta que t' han dat. Vols te jugar que m' enceras?

— Que nó 't dich. Mirátela. aqui la tens.

— No ho deya yo... Si aquesta mitja pesseta es fula. No serveix ni per botó de calsetets. Créume; vesten corrents á cal *Estany* y encara farás la pau.

Entre negociants de la «trinxera».

— Ahir vaig fer, noys, un magnífich negoci. Vaig introduhirme á Llotja entre un grupo de bolistas y com que tots fumaban habanos, al poch rato, ja tenia recullidas una colecció de *tatxas* que no hi havia més que mirar. Una *lluja* van valguerme.

— Donchs jo—va afegir un altre—hi ensopegat aquest matí una colla de *senyoretos* y ballant la grana, n' hi tret setanta céntims.

— Aixó no es rés, al meu costat—afegí un *nyé-bit* viu com una mustela. Jo vaig enginyarme passant á la coneixensa uns cromos que venen al carrer de Sant Ramón, número 6, y m' hi cubert de moneda.

— ¿Vols dir á cal *Estany*?

— Justa!... Allá ahont venen LA TOMASA.

Entre criollas:

— ¿Que tal las bonas festas Tuyas? ¿Hi ha hagut *anguila*?

— Una miseria filla. Vaig gastarme tres pessetas en un regalet y la senyora no mes va dar-me una *andola*. Encara hi surtiit perden-thi.

— Donchs jo, Tuyetas, ab deu céntims de décima, lo senyoret m' ha dat deu duros. ¡A duro per céntim!

— ¿Com s' explica aixó?

Molt senzill; la décima era de cal *Estany*, Sant Ramón, 6. Vet 'ho aquí tot.

B. del O.

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

FELICITACIONES

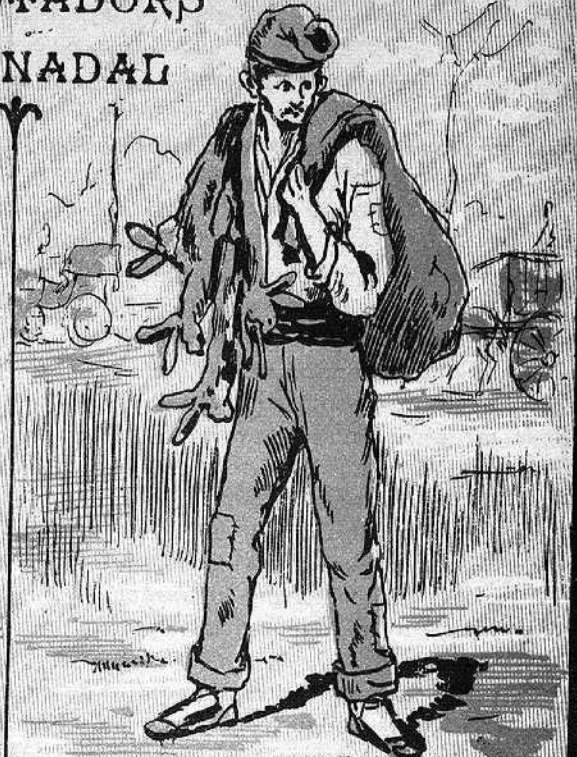
LITOGRAFIA · ESTANY = 6, S^a Ramon, 6.

— BARCELONA —

EXELOTADORS DEL NADAL

Aquesta surt y 's passeja
Rambla amunt y Rambla avall
per veure si torna á casa
ab un pollastre ó un gall.

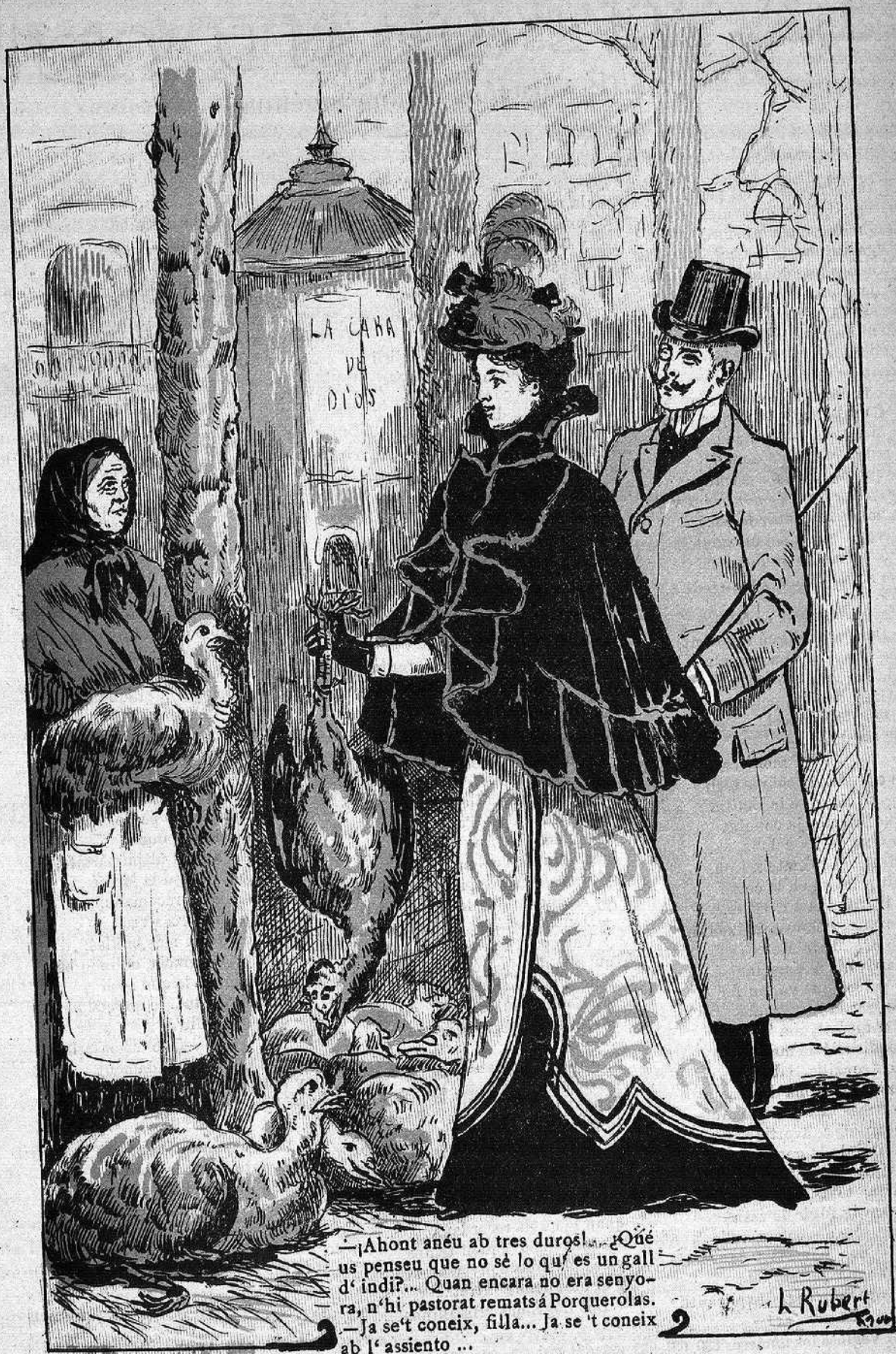
Aquest, matiner, trasqueja
y recull sense perill
los ressiduos de la festa;
plomas y pells de cunill.

Lo gomós Pepito Sarrias,
gran buscador d' ocasions,
va á voltar entre las pollas
y encén terribles passions.

Y fins disfressat de clergue
lo sagristá Capcigrany
va y empayta á las beyatas
ab décimas de l' Estany

—Ahont aneu ab tres duros!... Què
us penseu que no sè lo qu' es un gall
d' indi?... Quan encara no era senyo-
ra, n'hi pastorat remats a Porquerolas.
—Ja se't coneix, filla... Ja se't coneix
ab l' assiento ...

L. Rubert

LA NIT DE NUVIS⁽¹⁾

(Revelacions d' una ingénua)

(CONTINUACIÓ)

A NISSA

Alsantnos tots dos per fi d' aquell llit, ahont varem fer tan hermosa coneixensa, y agafantnos de brassot y vestits tots dos apenas ab lleugora *negligè* passàrem al menjador ahont demunt del blanch mantell, la minyona ja 'ns havia posat un sopà excelent.

A la quènta, la cambra —d' un hermós pamot per cert— ja hi estava acostumada á espectacles com aquell, perque no 's va fer estranya y «*monsieur*» va «*monsieur*» ve, no 'm deixava may la copa en vaga ni un sol moment y 'm servia ab preferència, com si alli jo fos 'l rey.

—La *Ferdinande* es francesa, (la Emilia 'm digué somrient), y ne entén ni una paraula de la llengua que parlém.

Aixis, donchs, pots esplicarte sense gota de recol.

T' escolto.....

Y mentres donavam

bon compte del sabrós tech vaig explicarli á la Emilia lo que 'l lector ja coneix; la marxa de Barcelona, lo viatge en lo mateix tren, la nit primera en lo cotxe fins l' arribada á *Cerbère*.

Després, nostra coneixensa, la *historia* de la Mercé y l' arribada á Marsella y 'ls passos que varem fer per trobar la *fugitiva*...

—Y apropósit, ella 'm feu La explicació de ma fuga es molt senzilla. Sabent los meus pares ma desgracia —Cóm més tart t' explicaré— y trobantme convertida en ludibri de la gent, vaig tirar ¡pobre infelissa! igual que totas... ¡al dret! Per xó vaig fugir de casa deixant sols als pobres vells que tots dos han mort de pena... —Vaja dona, ja esta fet.

Després vaig seguir explicantli

la nit passada al Hotel, sense amagarli ma astucia y 'l forat de la parot... Igualment vaig darli compte d' aquell crit de la Mercé y 'l *quid-pro-quo* ant ridicul la feu riure de valent Després d' aixó, vareig dirli com la Mercé, en lo paper, anava sas confidencias explanant discretament, y 'l joeh de las nou camisas, ahont va dir:

—¡Tira peixet!

¡quin pit gastaba 'l seu home! ¡Quina ditxa la Mercé!

Per últim, quan ja acabavam lo sopar, vaig fer esment de la conversa tinguda tot esmorçant al Hotel, ab lo burinot de marras que li causá gran plaher.

Finalment, mentres preniám al salonet lo café, vaig relatarli lo resto amagant, naturalment, com havia obert 'l sobre y tafanejat lo plech.

—¿T' agradaria llegirlo?

—Al teu costat, d'alló més.

Hi passat dos nits de proba glatint ab los colomets.

¡Just es, donchs qu'algú 'm resquiti de lo que 'm deu la Mercé!

—Donchs veyám... ¡Vinga la carta!

Vaig posá en sas mans lo plech qu' ella descloué ab má trémula y llegí 'l comensament.

«*Emilia, estimada Emilia...*» ab tendra y sentida veu.

Jo tenia en tant, ma vista clavada en son rostre bell. ¡Quant bé en ell s' hi reflectava lo recort grat y enciser de 'ls bells jorns de la infantesa que retroya la Mercé! ¡Las galtonas de la Emilia cóm s' anavan encenent quan la núvia recordava sas aficions d' aquell temps y sas plácidas conversas y lo jurament contret!...

Dos llágrimas cristallinas

brillavan en sos ullots al retréuerli sa amiga son viatge y son desconcert al trobarla fugitiva, y al arribar poch després ahont la Mercé 'm recomana pera casarm'hi ab gran fé, la infelissa pecadora va abressarme ab greu tropell y gemegá;

—¡Gracias!... ¡Gracias!

Mes tú ja ho veus... ¡No pot ser!— Després, quan la núvia explica aquell quadro del Hotel en que, enamorada, boja, queda sola ab lo promés, la Emilia, la pobre Emilia, sent enfosquirse sa veu y glateix com si fos núvia, á mida que la Mercé descriu ab paraula ingénua las emocions qu' ella sent.

La teoria ab la práctica 's juntan discretament y una volta y altra volta la Emilia proba ab anhel las vegadas que 'l rellotje á n' ella li repeteix.

Jo ni ho sé. Jo perdo 'l compte; sols recorde vagament qu' al ser allá al últim párrafo, allí ahont de nou la Mercé á la Emilia 'm recomana, aquesta ab plorosa veu deixá caure en mas orelles;

—¡Quina desgracia, oh mon bé, que jo signi... lo que soch y que signis tu... lo qu' ets!... —¿Qué vols dir?

—Que 'ns casaríam! —

Jo 'm tombo soptadament y li dich—Noya, ara dormo... ab aixó.. ¡no sento res!

Ella suspirant, s' aparta y 'l mateix que la Mercé, encén llum, del llit s' aixeca y s' en va al seu *secreter* y 's posa á escriure.

Jo dormo...

(Fins la setmana vinent.)

M. RUSCH

(1) Véginse los números 630, 631, 632, 633, 634, 636, 637, 638, 639, 640 y 641.

LA MUDA

ó embolica que fa fort

(Novela en varios capituls filla de molts ingenis) (1)

III

«LO CARRER DE LAURI» — «UN PILLET»

«ROBO D' UNA DONA»

Era la nit del 5 de Decembre de 18...

Barcelona se trobava aquella nit com coberta per un mantell blanch, per la continua nevada que feya horas queya sobre d' ella.

Acababan de dar las dotze de la Catedral, quan s' obrí de cop la porta d' una escala del carrer de Lauria, y sortí un home alt y magre, molt ben plantat; portaba un abrich de pells fins als peus, barret de copalta y sabates de xarol. Al ser al carrer, girá la vista en totas direccions, luego tancá la porta altre cop y se dirigí á Gracia.

Havia donat poch passos, quan de darrera un arbre, sortí un home petit y gros qui per sa manera de vestir semblava un d' eixos pillastres que voltejan á las nits per nostra capital.

Aquest home se dirigí vers al senyor que pujaba, á qui després de saludar á sa manera, li digué:

—Sr. Baró...

—¡Ola Nafra! contestá aquet en veu baixa — ¿ja ho tens tot á punt?

—Tot, sols nos falta sa ordre.

—Donchs, no perdém temps.

Los dos homes sospengueren son diálech y apretaren 'l pas.

Al passar per frente un fanal del carrer d' Aragó, poguérem veure bé qui era aquell senyorás á qui 'l pillastre habia tractat de Baró.

Nostra sorpresa se feu mes gran, al reconeixer en ell á un de 'ls que figuraban més entre la alta aristocracia.

(1) Tots los nostres col·laboradors tenen dret á escriure un capítol (mitja plana). S' admet original fin diumenge á la nit.

ACUDITS

La altre dia me contaba la senyora Carmeta, casada ab en Lluís, las disputas que molt á menut sostenia ab son marit.

—Donchs ho pot ben créurer — deya ella — que tota la seva quimera es perque fa tres anys y pico que som casats y Deu no 'ns ha volgut fer la gracia de enviarnos cap criatura. Ara díguim vosté quina culpa hi tinch jo ab aixó? Pósis vosté al meu puesto.

—Es inútil senyora. Tampoch adelantariam res.

¡Era el Baró de Andorra!

¡Ell á aquellas horas de la nit, per aquells carrers y al costat d' un pillet?

¿Perqué s' habia separat en aquells moments de sa muller y de sa filleta, nena de cinch anys? ¿Ahont anava?

Seguímo un moment y sabrém quin fi portaba.

Habían ja passat dos carrers més, quan de sobte s' aturaren devant d' un cotxe que hi habia en un xanfrá.

¡Era el cotxe de 'l Baró!

—Ara es l' hora — digué lo Baró á n' en Nafra — preparat — y apartantse un trós feu un xiulet.

Al poch rato se obrí un balcó de frente d' ells y va apareixer una dona jove, que després de mirar á baix, tirá una escala de corda, ja lligada al efecte en lo balcó.

—Amunt — digué lo Baró á n' en Nafra.

Al sentir l' ordre, en Nafra s' agafá á l' escala y pujá.

Acababa de arribar á dalt, quant aquella dona sorpresa al veurer al homenet, en comptes de 'l Baró á qui ella esperaba, llensá un xiscle d' horror y sols pogué donar un pas entera, pera caure desmayada.

En Nafra s' aprofitá d' aquell accident agafant á la dona entre sos brassos y s' apresurá á baixar altra volta.

Al ser á baix, li digué lo Baró.

—¿Com ha anat?

—Mireu — contestá en Nafra, mostrantli la dona.

—¿Desmayada?.. millor; aixis hem estalviat treball.

Y ficantse 'ls tres dins lo cotxe, digué al cotxero.

—En marxal

Pochs moments després lo cotxe s' paraba en una porta del carrer de 'n Robador.

Era a casa d' en Nafra, la taberna hont s' hi recollían los perduts y ahont al dia següent habia de neixer aquella muda hermosa, fruyt d' uns amors il·lícits.

BALDOMERO CUBELLS.

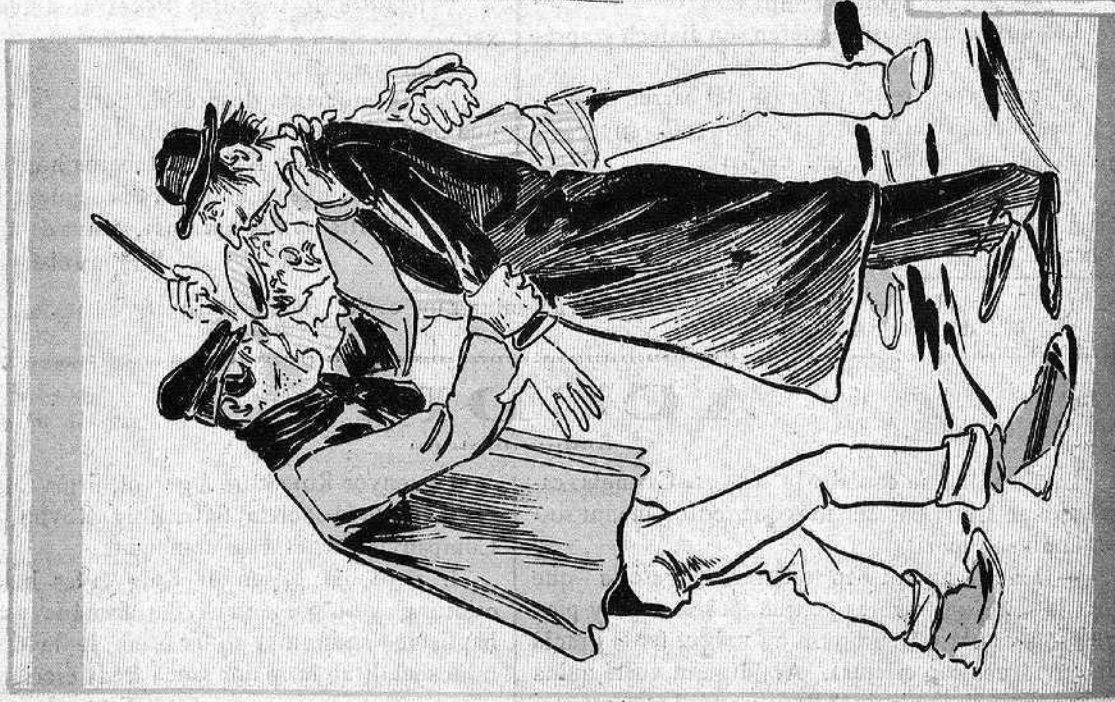
Lo senyor Roig com á gerent, firma tots los documents de la societat Sala, Roig, Rovira, Ramis y Companya, societat en comandita.

L' altre dia, lo senyor Roig va fer batejar una criatura, y al presentarli per firmá la partida de baptisme, acostumat ab la firma de la esmentada rahó social, ab la major sanch freda escrigué;

Sus padres:

Sala, Roig, Rovira, Ramis y Comp. S. en Cta.

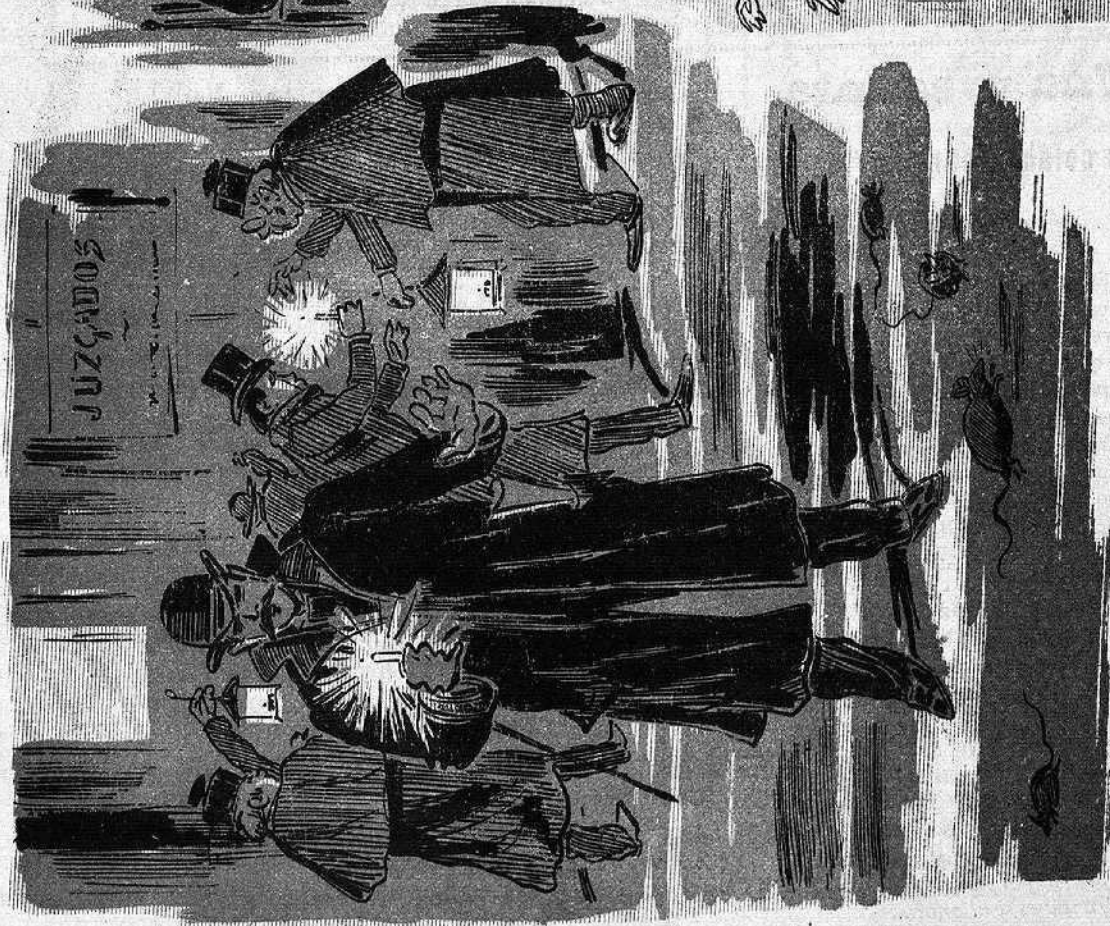
I. SOLER

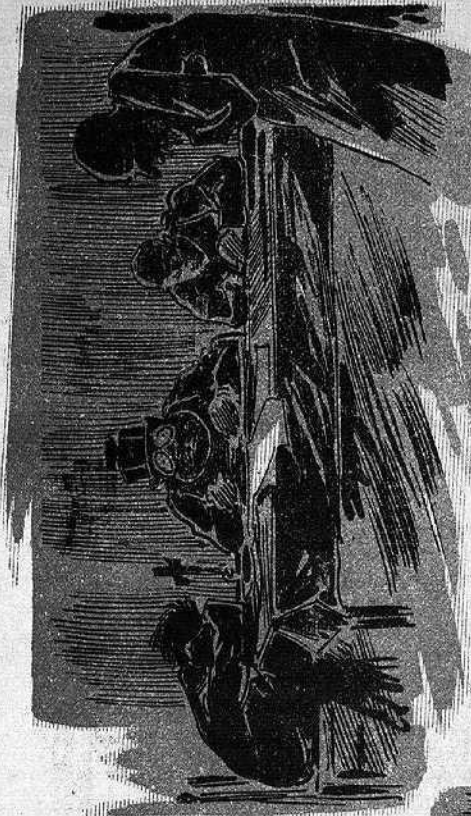
Pel intel·lis que necessita despatxar 'hi algún assumpte
vells 'hi aquí el primer perill: que l'atràquin els
mossegas avans d'entrar 'hi.

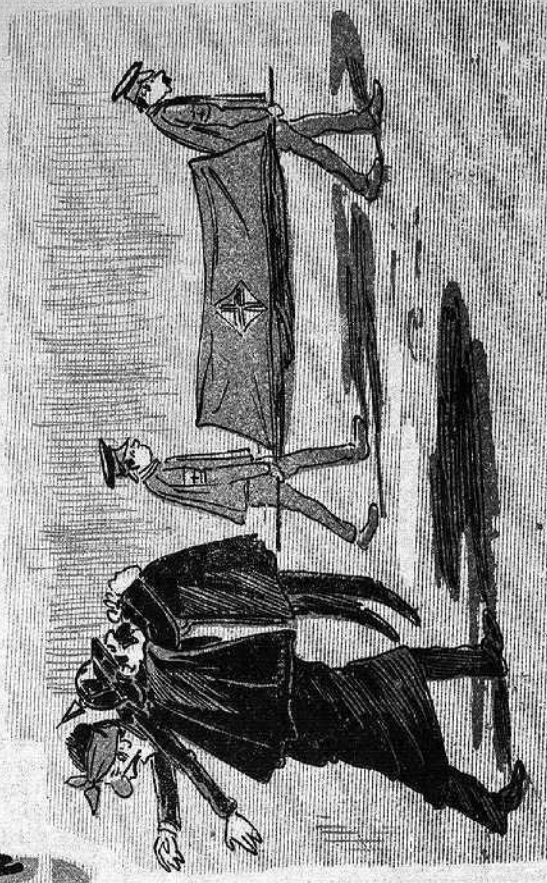
Un cop a dintre es tant la foscuria dels passadissos y corredors, qu'ls
concurrents s'exposan a rompre la orisana ab molta facilitat.

Aixís es que, lo millor es adoptar aqueix sistema
si 's vol fer economia d'arnica y visitas de meije.

Aspecte de qualsevulga de las Salas del jutjat, á
últimas horas de la tarde.

Mientras la iluminación d' aquellas dependencias segueix
com fins ara, las casas de socorro tindrán feyna.

TEATROS

LICEO

Ab la ópera de Thomas *Amleto*, debutà lo barítono Sr. Sanmarco, artista que venia precedit de molta reputació y que quedà completament confirmada tan per sa preciosa veu de un timbre poch comú y molt igual en tots los registres, com també per haber demostrat ser un consumat artista. Ab tan rellevants qualitats, se pot compendrer ab la maestría que desempenyà el protagonista, personatge carregat de dificultats y ab lo que sols s'hi atreueixen los més grans eminencias.

De la part d'Ofèlia, se n' encarregà la Srta. Pacini que per faltarli alguns aguts en lo quart acte, motivà que no logrés una ovació, que se n' havia fet mereixedora en lo restant de la ópera.

La Sra. Parsi, tingué a son càrrech la *Regina*, n'que hi estigué molt discreta.

Del resto dels artistes, *cosi, cosi*, a excepció del mestre Goula Fitè, que dirigí y concertà la ópera ab molta maestría, ab tot y los pochs ensajos que s' havian fet de l' ópera, ja que la primera representació sigué donada en díano preparat, puig hi havia en propòsit *La Walkiria*, per lo que ab justícia fou aplaudit junt ab los artistes al final del tercer acte.

Després d' algun aplassament imprevisté involuntari per artistes y Empresa, dilluns passat, s' estrenà en la present temporada la ópera de Wagner *La Walkiria*, que per bé del art, hauria valgut mes no s' hagués representat, ja que la representació de la mateixa fou sumament accidentada a causa de trobarse completament afonich lo Sr. Gnaccarini, que com anteriors temporadas tenia a son càrrech l' important personatge Wottán.

Lo mestre Mascheroni, estigué fet un héroe tota la nit, pero com que en la escena hi passaren tantas vici-

ssituts, la *tempesta* en los *moenens* sigué freqüent, y á dit mestre no se li concedí l' aplauso de que 's feu mereixedor.

Es de esperar que desde la segona representació, la cosa variarà per complert.

S' anuncia lo debut de la soprano espanyola senyoreta Blasco ab la *Carmen*, que cantarà ab lo conegut tenor Sr. Iribarne.

També està en preparació lo debut dels reputats artistes Srta. Storchio y Sr. Garbin ab la ópera nova del mestre Mascagni, *Iris*.

NOVETATS

Lo drama *Beaufort*, arreglat á nostra escena per lo Sr. Delhom, sigué molt aplaudit, tant per las escenas interessants que posseeix, com per l' acortat desmenyo que hi dongué la companyia del Sr. Borrás.

Ab éxit sumament notable ha debutat la celebrada artista Bob-Walter, que en son treball de fascinació logra arrebatat al públich, principalment al executar la *dansa del foch*, per la ilusió extraordinaria que causa.

Es de creuer que lo treball de dita artista será admirat per tot Barcelona.

GRAN-VIA

No hi ha hagut altra novetat en la pasada setmana que la surtida d' algún artista y la entrada del Sr. Sanjuan, que sigué rebut ab aplauso merescut y resultant un bon reforç pera la companyia.

TIVOLI (CIRCO EQUÈSTRE)

Desde dissapte que s' representa á diari la pantomima aquática titulada *Los ingleses en el Transvaal* ó *Los heroicos boers*, que per l' éxit obtingut es de creuer hi haura pantomima per tot lo que resta de temporada, ja que té situacions de gran efecte y l' assumpto resulta verdaderament simpàtic al públich.

FIN COMICH RETI A

Una pregunta

A tots los col·laboradors de "La Tomasa,,

Que de duptes me treurían desseguida m' hi pensat;
me veig encaterinat
pe 'l que menys se pensarian.
Sempre, sempre igual fatlera;
no bech, no menjo, ni dormo
y... francament, no 'm conformo
á viurer d' eixa manera.
Passo la nit en deliri
revolcantme per lo llit;
si això dura, tot seguit
m' haurán de dú al cementiri.
Per tot busco, per tot miro,
¿com ho faig?... ¿per hont comenso?...
sempre probó, sempre penso,
ni descanso, ni respiro.
Jo comparo tot això
á una xarada intrincada,
¿vostès d' aquesta xarada
buscarán la solució?
Per favor, donchs, els demano
que 'm contestin sens tardar:
¿com podria fer passar
un duro qu' és semllano?...

J. CASTELLÉ PONT.

Per passar un bon Nadal

No haven d' estar suplicant,
ni hauréu de fer cap badall
puig qualsevulga cantant
facilment vos darà un gall.

Tens d' embestí llansa en ristre
als rivals sens compassió
y si acás pots sé ministre,
ja podrás menjá turró.

De piano y de cantá,
á las fillas ensenyéulas
per llui y no trevallá
y així no us faltarán may noulas.

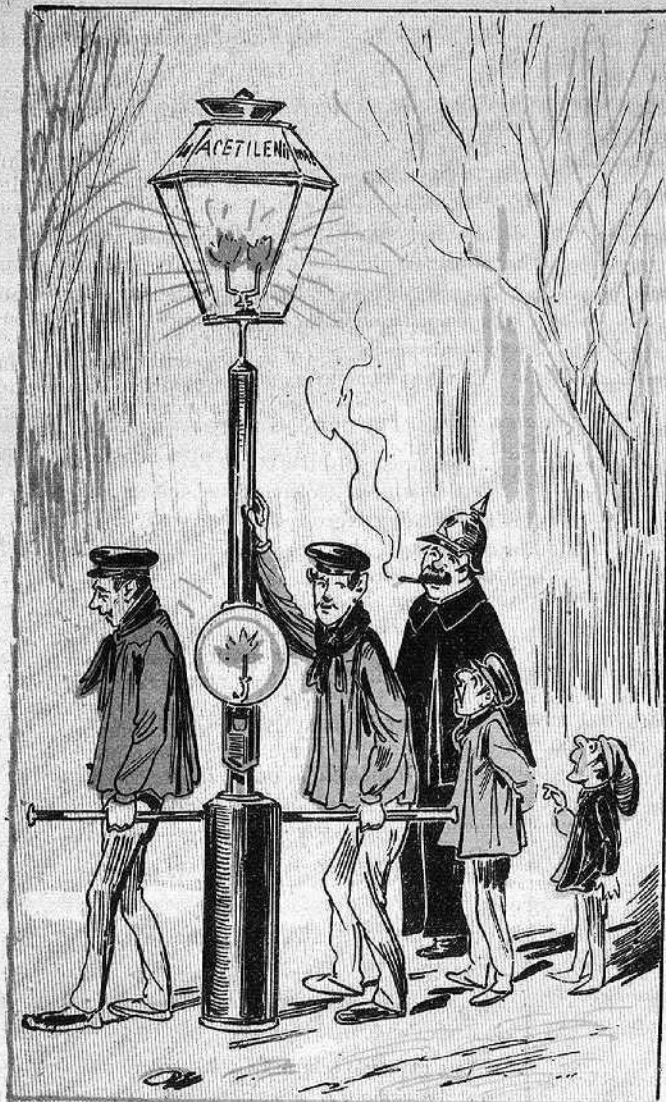
Podeu beure si voleu;
barato, casi de franch
d' un porró d' aigua n' feu deu
y aixís ja tindreu *vi blanc*.

Are que l' fret nos atrapa
creume, fes lo que t' dich yo;
feste amich d' algún pintó
qu' ell te donará una *capr*.

Pósat á casa una dida
qen fornida y bona mossa
y veurás com desseguida,
si vols, t' treurá la *grossa*.

EN PEPET

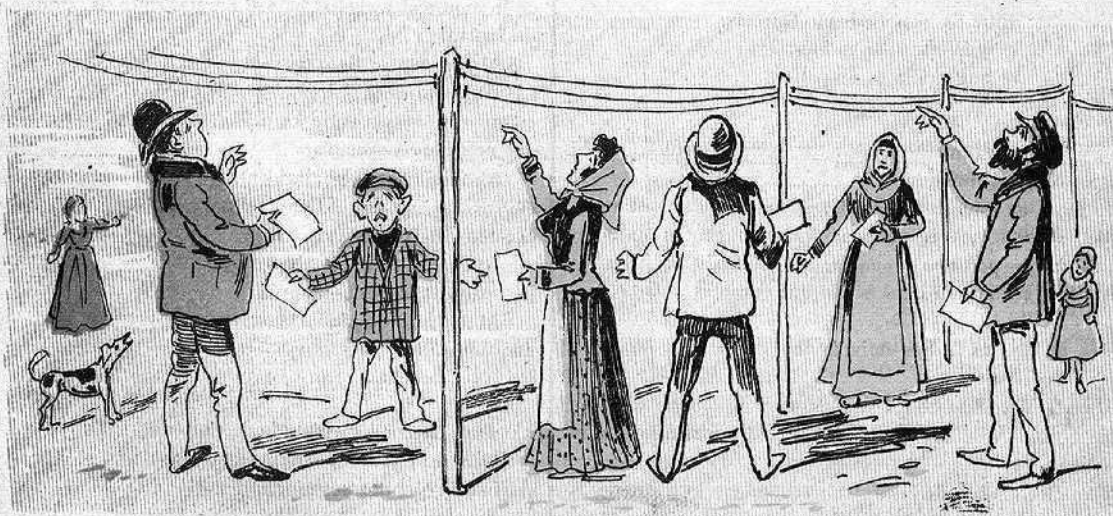
LA TOMASA
ACTUALITATS

— ¿Qui passeija aquest final
qu'es de gas acetileno?
— No cal di ho: ¡LA FORMAL!

Per posar á la Rifa de Nadal,
s'ha empenyat el vestit.

Aumenta l'ansietat per saber quin serà l'agraciat ab la primera de Nadal. Totes
las vías Telegráficas son vigiladas per quan passin els números pels fil-ferros.

En Blasco Ibañez al Congrés, va deixar-ne anar una que val un imperi.

Va dir que 'l Govern actual «no es més que una partida carlista que no té valor per llensarse á la montanya.»

Lo qui fa creure més ab la verossimilitut d'aquesta semblansa es en Pidal, qu' ha felicitat al fogós diputat valencià per son discurs.

Y ho fa creure més, perque en Pidal va fer traició, anys enera als carlistas y en efecte ara no 'ls pot veure ni en pintura.

Diu que 'l príncep regnant á Montenegro, un tal Danilo, intenta proclamarse rey dintre de poch.

Vet aquí un altre que vol entrar en lo sigle vint ab bon peu. Casi, casi, devant l' exemple del príncep Danilo estich temptat de proclamarme rey... de cartas.

Definitivament lo dia 12 del próxim Janer, s' inaugurarà la temporada del *Teatre Liric Català* en lo colisseu del Tivoli.

Durant la temporada 's donarán 40 funcions, essent en la del debut, la reproducció de la celebrada sarsuela del gran Clavé «L' aplech del Remey»

Aplaudim la idea.

Regiant la parentela del cabecilla Torrents (aquell que morí á Badalona) per veure si algún dels parents estava complicat en l' últim alsament carlista, s' ha averiguat que á Badalona hi ha un remat de Torrents y á Sta. Coloma de Gramanet tan sols, més de 13 que portan igual apellido.

Torrents en català ve á ser algo per l' istil de 'ls Sánchez y L. pez castellans, que n' hi ha més que un foch no n cremaria.

Si á Santa Coloma ne surten 13, á Barcelona ne resultarian més de tres mil.

Y buscar agents carlistas
entre 'ls que 's diuen Torrents,
es igual qu' anar en busca
d' una agulla en un paller.

La celebrada extiple Maria Montes, deixá fa alguns anys lo teatro en calitat de ruina artística.

Va posar un estanch á Madrid y durant algún temps, lo negoci del tabaco li aná vent en poca perque la gent 's dalia per ferse despatxar per una estanquera qu' al servir una pacatilla de sis y mitj ho feya ab igual accent que si cantés *Donna Juana*.

Mes, un día, los lladres entraren dins l' estanch y no deixaren res als prestatjes.

Aquesta desgracia obligá á la Montes á adoptar un altre *modus vivendi* y de salt en salt ha decidit tornar fins al punt de partida.

Y en efecte, dins de poch 's presentarà en lo teatro de la Sarsuela de Madrid, per recullir de nou l' aplauso del públich.

Aquest, que si á voltas té deferencias, acaba sempre per no tenir entranyas, segurament la patejará á la curta ó á la llarga, puig no en vá passar per una cantant vuyt ó deu anys de vida.

La Gaceta de Madrid ingressa anualment uns cent mil duros per anuncis, remittits y altres escrits de pago.

En cambi 'ls gastos del periódich oficial passen de 60.000 duros, per ahont resulta que sols produheix al Estat 20.000 duros, allá ahont per tenir la privativa en tota mena de publicitat de corporacions oficials, deuria deixar net, mitj milló de pesetas al menos.

Es alló de sempre. *La Gaceta* en mans d' un particular ser a una mina d' or. En mans de l' Estat, es una mina pe 'ls que hi intervenen.

En altres termes, *Lo qu' es del comú...*

Llegeixo en un periódich:

«Ahir matí van fer jurament al Govern civil, ab las solemnitats del cas, los germans Robert y Werner Petrell, súbdits russos, als que 'ls hi va ser concedida no fa gaire la nacionalitat espanyola.»

De las noticias que porta la premsa, aquesta es una de las pocas qu' he trigat alguns días á empassármela.

¡Dos russos que s' estarian tant bé al seu país, venirsen á Espanya y ferse espanyols!

Pero ¿qué s' han cregut aquets senyors? ¿Qué aixó es Xauxa?

Donchs, si aixó es lo qu' han cregut
¡no 'n van poch d' equivocats!
Espanya pot titularse...
¡lo país de 'ls reventats!

Súposo als meus lectors enterats de la bronca que s' ha guarnit ab motiu de la persecució per la policia—seguint aquesta inspiracions gubernativas—de una novela titulada «El divorcio de la Condesa».

Dita obra que comensá á publicar en son folletí lo desaparegut *Cosmopolita*, ha sigut titllada de pornográfica per algú que 's vesteix pel cap.

Segóns malas veus, la obra no es pornográfica ni tal aca. Lo que hi ha, es que algún de 'ls personatjes té correspondencia en lo mon real y algú s' ha vist retratat entre 'ls protagonistas de l' obra.

Al presentarse 'ls polissonts en la impremta del *Cosmopolita* per procedir al seqüestro de la edició, van haverse de entornar ab la quia entre camas, devant de la bandera inglesa que protegia 'ls exemplars.

Ab motiu d' aquest incident han jugat los consulats y las embaixadas, no sent extrany qu' aixó 'ns portés alguna complicació ab Inglaterra.

D' ahont resulta que 'l divorci d' una comtesa podria portar aparellat algún disgut grés per Espanya.

Al fi y al cap, qüestions de sotanas que trencan, trencan y may pagan los vidres trencats.

¡Per-xistosos los emplements de Correus!

Días passats va descubirse que dins de las sacas de correspondencia que duyan desde la Estació á l' Administració principal, entravan perdus y altres caps de cassa de matute.

Resulta donchs que aquets digníssims senyors (alguns d'ells s'entén) menjan per partida doble y fins triple.

Primer cobran del Estat. Després registren los plechs tan-cats y *embargan* tots los valors aprofitables, defraudant al públich y finalment estafen al Ajuntament, entrant articles sense pagar lo dret de portas.

Aixó no son emplements de Correus; aixó son formiguetas enteras y verdaderas.

¡Y luego vagin dient que s'ha d'anar á l' Habana per fer fortuna!

¿Volen més fortuna que obtenir una credencial del ram y no tenir escrúpols de conciencia?

Aviat s'assemblarán al difunt *llorón* que cobrava per set conceptes distints.

Tenim á Barcelona un *huésped ilustre*.

Aquest es un ex-oficial boer (segons diu ell), ex-presoner á Santa Elena, de qual isla lográ escaparse.

L'home explica una serie d'aventuras ab las que podria escriures un tomo altament novelesch y explica pestes de 'ls inglesos.

Jo també n'explico y fins me sembla que m'hi vist més vegadas qu'ell devant d'*inglesos* terribles com son lo sastre, lo sabater *et sic de ceteris*.

No sé perquè 'm sembla que 'ls inglesos ab que ha tractat lo *soi disant* fugitiu de Santa Elena, son més inofensius que 'ls meus.

A l'endemá de la batalla de l'Ugarte ab las oposicions, lo ministre de la Gubernació no pogué assistir al seu despaig per que estava capolat y cruixit d'ossos.

No n'hi ha havia per menos, després del *recorrido* de la tarde anterior.

Entre en Montilla, en Romero y en Blasco Ibáñez van deixar al pobre Ugarte convertit en un pendatxo.

Ab pocas com la d'aquell dia, al ministeri Azcárraga l'haurán de treure ab un cabasset del banch blau.

Ha quedat enllestida la causa que contra nostre amich y company don Joseph Ferrer y Gendre director de *Lo Somatent* de Reus, se segueix en lo jutjat d'aquella capital y en mérits de qual procés va esser també detingut temps enrera nostre company en Joseph Barbany (*Pepet del Carril*).

Segons sembla, 'l fiscal en son escrit de conclusions provisionals, demana pera 'l senyor Ferrer vuyt anys y un dia de presó major.

La causa 's veurá per jurats en lo próxim més de Febrer y abriguem la esperansa de que 'l director de *Lo Somatent* será absolt, donada la índole del suposat del'cte.

Impossibles

Per un Mestre: ensenyar lo que no sap.

Per un Municipal: agafá 'l cel ab las dents.

Per un Fustir: fé una escala music l.

Per un Carrete: fe anar el carro pel pedregal.

Per un Banqué: canbiar uns papers déstrasa.

Per un Cotxero: porta 'l cotxe á las espatllas.

Rosinyol Llauné.

D'ACTUALITAT

—¡Quin escandol don Silveri!

—¿Que li passa don Anton?

—Res, que llegint els diaris á un lo fan tornar boig...

Lo que passa don Silveri es iniquo y asquerós

—Pero cuyti, corri, expliquim, contim lo qu' es tot aixó.

—Figuris que s' esvalotan cada dia molts senyors,

que 's diuen qualsevol cosa y 's tractan pitjor que un gos, pero al cap d' una estoneta, ja tornan á sé amichs tots

—Pero y ara, aixó que 'm conta ¿que potser passa á San Boy?

—¡Ca! oh esperis, que jo encara no li he contat pas tot, figuris que mentres eridan fent uns brams com uns lleóns, surt un gran *ves-cimpanyas* que imosa silenci á tots y tant fort campanas toca, que fins las trenca molts cops.

—Pero vaja, aixó si passa no pot ser mes que á Sant Boy.

—No son pas boigs, don Silveri, pot ben creureho de debó, son gent que gasta levita y molts d' ells portan galons, creus, distintius y *encomendats*, hasta els diuen caps de brot; y molts cops tant fort s' insultan y parlan tant del honor, que 's desafian y *luego* s' acaba á la fonda tot.

—Donchs vaja, mes m' ho confirma que aixó deu passa á San Boy.

—No cregui pas don Silveri ¿no hi cau ahont és?

—No senyor.

—Donchs ahont passa tot quant con-es al Congrés Espanyol. -to,

BONAVENTURA RAMENTOL.

LITOGRAFIA BARCELONESA

6, CARRER DE SANT RAMÓN, 6

